

בחמאס מעריכים שאפשר לכופף את ישראל ולכן לא יתפשרו

03.08.2025 | שבת בן מאיר written by

מקרון לא היה צריך להמתין זמן רב עד שזה יבוא. ע'אזי חמד, בכיר בלשכה המדינית של חמאס, היושב בקטאר, מיהר לקחת בשם חמאס את הקרדיט ליוזמת ההכרה במדינה פלסטינית. בראיון לאל גזירה (מוצ"ש) הוא טען כי התפתחות זו היא "אחד הפירות של מתקפת השבעה באוקטובר" והבהיר כי "נשק ההתנגדות הוא מהות הסוגיה הפלשתינית, אנחנו [בחמאס] מחויבים לכך ולא נמסור אפילו כדור ריק אחד."

למי שמתקשה לזכור, זהו אותו ע'אזי חמד שימים מעטים לאחר טבח ה-7 באוקטובר הסביר בראיונות לתקשורת כי ישראל היא "מדינה שאנחנו רוצים להוריד" והבטיח: "מבול אל-אקצא" הוא רק הפעם הראשונה. תהיה גם פעם שנייה, שלישית ורביעית. יש לנו את האיתנות ואת האפשרות להילחם ולשלם את המחיר". קשה להבין מדוע ידם הארוכה של מנגנוני הביטחון הישראליים לא פגשה בו, אך עדיין לא מאוחר.

כך או אחרת, בחמאס שואבים עידוד רב מהצלחת קמפיין "רעב בעזה" ומהתגובות שהוא עורר בעולם ובישראל. הם מאושרים גם מהחיבור הלא מתוכנן שנעשה בין יוזמת ההכרה במדינה פלסטינית לבין המלחמה ברצועה. עיתוי השקתה כמו גם הזיקה שיצרו חלק מהמנהיגים המערביים בינה לבין המצב בעזה, הפכו את היוזמה הזו בעיני הציבור, להישג משמעותי של חמאס, הפעם במגרש המדיני. אם נוסיף לזכך את ההקלה בלחץ הצבאי של ישראל ואת הצינורות שנפתחו להצפת הרצועה במזון ובאספקה אזרחית, אפשר יהיה להבין את פשר הזיחות שמגלים מנהיגי חמאס בימים הללו.

כאשר אלה הם פני הדברים וכשההנהגה בישראל מותקפת מכל עבר, הם לא רואים כל סיבה להתגמש. האיומים הנדושים לפתוח עליהם את שערי הגהינום, מעוררים גיחוך. לעומתם, הלחץ הגובר בישראל, במיוחד לאחר פרסום סרטוני החטופים המורעבים, יוצר את הרושם כי ההתקשות הישראלית נסדקת. לשם חמאס מכוון את מאמציו.

למרות הטלטלות במשא ומתן לאורך חודשי המלחמה, ארבע הדרישות הבסיסיות שחמאס הציב כתנאי להחזרת כל החטופים, לא השתנו. הראשונה¹ ערבות בינ"ל להפסקה כוללת ומוחלטת של הלחימה מצד ישראל. השנייה² נסיגת כוחות צה"ל לקווי ה-6 באוקטובר. השלישית: פתיחת מעברי הגבול ויצירת תנאים שיאפשרו את שיקומה של הרצועה. הדרישה האחרונה³ שחרור מחבלים שכלואים בישראל בהתאם למפתח שעליו יוסכם.

אם ישראל תיענה לדרישות הללו היא תסיים את המלחמה בלי שהשיגה את מטרותיה ולא רק תשאיר את חמאס כגורם הכוח המרכזי ברצועה, אלא גם תאפשר לו להתחמש ולהתעצם מחדש

ותסלול את דרכו להשתלט גם על יו"ש, שבה הוא כבר זוכה לפופולריות רבה.

לצד חלופה זו [2] סיום המלחמה בתנאים של חמאס [3] עומדות בפני ישראל שתי חלופות נוספות: כיבוש הרצועה והחלת ממשל צבאי זמני או להמשיך במאמצים לשחרור חלק מהחטופים, ע"י שילוב של לחץ ומו"מ, מבלי לוותר על מיטוט חמאס ופירזו מנשקו. הקבינט לביטחון לאומי יידרש להכריע בין שלוש החלופות.

בפניה פומבית לאזרחי ישראל בסוף השבוע, הציע ג'ייק סאליבן [4] היועץ לביטחון לאומי בממשל ביידן, להגיע להסכם שבמסגרתו חמאס יעביר את השליטה המנהלית בעזה לגוף פלסטיני שנתמך על ידי מדינות האזור, והקהילה הבינלאומית תסייע במשימת שיקום עזה. זהו מרכיב אחד בהצעתו, שאמור לכאורה לאפשר לישראל להשיג את מיטוט שלטון חמאס וגם לפתור את אתגר שיקומה של עזה ההרוסה.

מי שעוקב אחר עמדות בכירי חמאס, יודע כי רעיון הויתור על השלטון האזרחי, עלה לא פעם אפילו מבין שורות הארגון. שם יודעים היטב כי כל עוד חמאס ישאר גורם הכוח החזק ברצועה, על פיו יישק כל דבר, תהא אשר תהא זהותו או הגדרתו של הגוף השלטוני. במצב כזה, חמאס לא רק ימשיך להתעצם צבאית, תוך ניצול מאמצי השיקום, אלא שישראל תוגבל בפעילותה נגדו כדי לא למוטט את השלטון החדש ולא להפריע לשיקום [5].

טענה אחרת היא שישראל יכולה להונות את חמאס: להגיע עמו להסכם, לשחרר את החטופים ואז למצוא עילה שתאפשר לה לחדש את הלחימה ולהשלים את כל מטרותיה. חמאס לא זקוק לדוברים הישראליים כדי להביא בחשבון תרחיש כזה. ההנחה הבסיסית שלו היא כי ישראל זוממת לפעול כך ולכן הוא מתעקש על מנגנון יישום מרובה שלבים, התניות ושחקנים, שיכבול את ידיה של ישראל מלבצע זאת ושיותיר בידיו קלפי-מיקוח עד להגעת היישום לנקודת אל-חזור.

בגישתה הנוכחית, ישראל מבקשת למתן את הלחץ הבינלאומי גם במחיר הרפיית הלחץ מחמאס. אלא שזה מביא לקיבעון של המצב בשטח, משאיר בידי חמאס את היוזמה, מחזק את ביטחונו גורם לבלבול בצד הישראלי וגם לא נותן מענה לסוגיית החטופים. עד שהדרג המדיני יבחר בין החלופות האסטרטגיות שבפניו ובתכניות הצבאיות המתאימות, עדיין יש בידי אמצעים שבאפשרותו לנקוט, בלי לסטות מהמדיניות הנוכחית. כך לדוגמה, פגיעה בהנהגת חמאס בחו"ל שממשיכה להינות מחסינות דה פקטו ולנהל את הפעילות המדינית של האירגון באין מפריע. ניטרולה נחוץ גם כדי להגביל מאוד את יכולת השיקום של חמאס ביום שאחרי המלחמה. כיוון פעולה נוסף, קטיעה מוחלטת של האינטרנט, הרשתות והתקשורת בעזה. אלה הם הכלים שדרכם חמאס שומר על משילותו גם כיום. באמצעותם הוא מגבש לעצמו את תמונת המצב, מעביר מידע והנחיות לציבור. בנוסף לכך, האצת הקמתה של העיר ההומניטארית וקידום יוזמת טראמפ להגירה מרצון של האוכלוסייה. מלבד העובדה שזהו הפתרון האמיתי לבעיות היסוד בעזה ומענה לרצונם של פלסטינים רבים מעזה [6] כפי שמלמדים סקרים שונים [7] זהו המהלך שחמאס חושש מפניו יותר מכל. יש בו גם כדי לפתור את המצוקה ההומניטארית ולספק מענה למבקריה של

ישראל בעניין הזה.

לנוכח ההרעבה המכוונת של החטופים ולמרות ההנחה שלחמאס יש אינטרס למנוע את מותם, ישראל צריכה להציב תג מחיר ממשי ולהבהיר כי מותו חלילה של מי מהחטופים יגרור הפעלה אוטומטית של צעדים כדוגמת גירוש מאות פעילי חמאס (ששמותיהם יפורסמו) ומשפחותיהם.

ולא פחות חשוב מכל זאת, הסברה לציבור בישראל. כדי לרתום אותו למאמץ הנמשך בזירות הלחימה, בעורף וגם בשדה המדיני, צריך להסביר לו לאן פנינו, לשכנע אותו בשיקולים ולחזק את ביטחונו בצדקת הדרך. או אז, רבים ממנו גם יהיו ביוזמתם שגרירי ההסברה של ישראל.

פורסם בישראל היום, בתאריך 04.08.2025.